

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ШИНГЭН ТҮЛШ ШИЛЖҮҮЛЭН АЧИХ БАЙГУУЛАМЖ ТӨРИЙН ӨМЧИТ
АЖ АХУЙН ТООЦООТ ҮЙЛДВЭРИЙН ГАЗРЫН 2023 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Аудитын код: СНАГ-2024/39/НА-СТА-ТӨА

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Улаанбаатар хот
2024 он

Санхүү-Нийцлийн аудитын газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг
Утас: 261663
Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: С.Нацагдорж
Утас: 260512
Цахим хаяг: natsagdorjs@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Ж.Энхтуяа
Утас: 261628
Цахим хаяг: enkhtuyaj@audit.gov.mn

Ашид баланс аудит ХХК-ийн захирал: Л.Майцэцэг
Утас: 99081568
Цахим хаяг: ashidbalance@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.03.15 № 07/422
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу "Шингэн түлш шилжүүлэн ачих байгууламж" ТӨААТҮГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Шингэн түлш шилжүүлэн ачих байгууламж ТӨААТҮГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Газрын тосны бүтээгдэхүүн шилжүүлэн ачих төлөвлөгөө 398.6 сая төгрөг буюу 32.5 хувиар тасарсан нь тус орон нутагт Лекс ойл ХХК шинээр ашиглалтад орж, ижил төрлийн үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэнтэй холбоотой шилжүүлэн ачилтын тоо багассан нь нөлөөлжээ.

Газрын тосны бүтээгдэхүүний бөөний борлуулалт хийх төлөвлөгөө 100.0 хувь буюу 549.8 сая төгрөгөөр тасарсан нь газрын тосны бүтээгдэхүүн худалдан авах тендер 2 удаа зарласан боловч оролцогч байхгүйгээс борлуулалт хийгдээгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Шингэн түлш шилжүүлэн ачих байгууламж ТӨААТҮГ-ын мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь шинээр батлагдсан холбогдох хууль тогтоомж болон нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцээгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газартай байгуулсан контрактын биелэлтийн шалгуур үзүүлэлтээр 1 зорилтын хүрээнд 3 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс биелэлтийг 98.0 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Код	Балансын үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	4,847,081,366.00	2,557,770,209.49
1.1.2	Дансны авлага	-	38,865,110.94
1.1.3	Татвар, НДШ-ийн авлага	284,290,780.21	157,967,450.66
1.1.4	Бусад авлага	-	131,530,862.31
1.1.5	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	3,252,857,336.94	6,416,108,774.02
1.1.6	Бараа материал	250,925,839.72	271,266,746.21
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал	24,552,800.00	18,000,000.00
	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	8,659,708,122.87	9,591,509,153.63
1.2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ		
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	13,214,047,975.56	12,813,376,537.06
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	1,386,878,576.94	1,368,360,392.31
1.2.6	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	-	95,475,488.61
	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	14,600,926,552.50	14,277,212,417.98
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	23,260,634,675.37	23,868,721,571.61
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
2.1	Өр төлбөр		
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
2.1.1.1	Дансны өглөг	33,784,545.12	3,842,899.12
2.1.1.7	Урьдчилж орсон орлого		131,530,862.31
2.1.1.9	Нөөц	12,577,184.05	-
	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	46,361,729.17	135,373,761.43
2.1.2	Урт хугацаат өр төлбөр		
2.1.2.3	Хойшлогдсон татварын өр	107,532,962.97	124,669,700.20
	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	107,532,962.97	124,669,700.20
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	153,894,692.14	260,043,461.63
2.3	Эздийн өмч		
2.3.1	Өмч: Төрийн	15,362,339,049.32	15,362,339,049.32
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	535,186,521.93	533,483,446.52
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	7,209,214,411.98	7,712,855,614.14
	Эздийн өмчийн дүн	23,106,739,983.23	23,608,678,109.98
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	23,260,634,675.37	23,868,721,571.61

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

		/төгрөгөөр/	
Код	Үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	3,250,098,651.00	6,128,320,980.47
1.1.1	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	3,213,354,195.00	3,100,021,712.47
1.1.6	Бусад мөнгөн орлого	36,744,456.00	3,028,299,268.00
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	2,025,688,941.01	8,261,489,839.86
1.2.1	Ажиллагчдад төлсөн	761,606,539.00	998,900,998.90
1.2.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	226,603,562.62	279,256,598.60
1.2.3	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	63,550,906.55	23,751,907.00
1.2.4	Ашиглалтын зардалд төлсөн	54,810,338.08	74,520,405.69
1.2.5	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	81,788,000.00	141,421,680.50
1.2.7	Татварын байгууллагад төлсөн	605,015,795.18	476,378,867.12
1.2.8	Даатгалын төлбөрт төлсөн	199,050.00	342,225.00
1.2.9	Бусад мөнгөн зардал	232,114,749.58	6,266,917,157.05
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	1,224,409,709.99	(2,133,168,859.39)
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	9,777,267,946.97	863,614,638.96
2.1.3	Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	9,119,372,054.79	-
2.1.6	Хүлээн авсан хүүний орлого	657,895,892.18	863,614,638.96
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	6,512,187,589.79	366,111,096.08
2.2.1	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	978,093,155.37	312,076,368.81
2.2.2	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	18,269,795.46	54,034,727.27
2.2.3	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	5,515,824,638.96	-
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	3,265,080,357.18	497,503,542.88
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	1,044,198,083.86	653,645,840.00
3.2.1	Төлсөн ногдол ашиг	1,044,198,083.86	653,645,840.00
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(1,044,198,083.86)	(653,645,840.00)
4	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	3,445,291,983.31	(2,289,311,156.51)
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,401,789,382.69	4,847,081,366.00
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	4,847,081,366.00	2,557,770,209.49

2.5 Эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 оны гүйцэтгэл	2023 оны		Зөрүү	Хувь
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, түгээлт, борлуулалт							
1	Газрын тосны бүтээгдэхүүн шилжүүлэн ачих	тонн	68,638.5	90,000.0	60,768.3	(29,231.7)	67.5
	Газрын тосны бүтээгдэхүүн хадгалах	тонн	9,690.5	8,700.0	10,575.9	1,875.9	121.6
	Газрын тосны бүтээгдэхүүний бөөний борлуулалт хийх	тонн	-	6,000.0	-	(6,000.0)	-
2	Нийт орлого	мян/төг	3,579,932.0	3,727,100.7	3,716,648.6	(10,452.1)	99.7
	Үүнээс: Цэвэр борлуулалт	мян/төг	2,921,231.0	3,427,100.7	2,852,260.2	(574,840.5)	83.2
	Дансны хүү, бусад орлого	мян/төг	658,701.0	300,000.0	864,388.4	564,388.4	288.1
3	Нийт зардал	мян/төг	2,124,970.7	2,878,229.9	2,425,665.9	(452,564.0)	84.3
	Үүнээс: Удирдлагын зардал	мян/төг	298,152.0	483,565.4	475,153.3	(8,412.1)	98.3
4	Татварын өмнөх ашиг	мян/төг	1,454,961.3	848,870.8	1,290,982.7	442,111.9	152.1
5	Цэвэр ашиг/алдагдал	мян/төг	1,307,291.7	763,983.7	1,157,287.0	393,303.3	151.5
6	Төсвийн төлбөрт	мян/төг	740,028.9	694,140.8	554,911.2	(139,229.6)	79.9
7	Борлуулалтын 1 төгрөгт ногдох зардал	мян/төг	0.59	0.77	0.65	84.5	(0.1)
8	Нийт авлага	мян/төг	284,290.8	-	196,832.6	196,832.6	
9	Нийт өглөг	мян/төг	153,894.6	122,532.9	128,512.6	5,979.7	104.9
	Үүнээс: Богино хугацаат өр төлбөр	мян/төг	46,361.7	15,000.0	3,842.9	(11,157.1)	25.6
	Урт хугацаат өр төлбөр	мян/төг	107,532.9	107,532.9	124,669.7	17,136.8	115.9
10	Хөрөнгө оруулалт	мян/төг	996,363.0	670,874.0	366,111.1	306,644.7	-
11	Ногдол ашиг	мян/төг	1,044,198.1	316,222.1	653,645.8	337,423.7	206.7
12	Нийт ажиллагсдын тоо	хүн	37	38	34	4	89.5
13	Нийт цалингийн сан	мян/төг	973,081.2	1,246,449.4	1,164,750.9	(81,698.5)	93.4
14	Нэг ажиллагчийн дундаж цалин	мян/төг	3,287.4	2,733.4	2,854.8	121.3	-

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөр	Үзүүлэлт	2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31
1	Борлуулалтын орлого/цэвэр/	2,921,231,086.37	2,852,260,202.20
2	Борлуулалтын өртөг	-	-
3	Нийт ашиг/алдагдал/	2,921,231,086.37	2,852,260,202.20
5	Хүүгийн орлого	657,895,892.18	863,614,638.96
8	Бусад орлого	805,000.00	773,737.22
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	2,103,047,511.09	2,351,341,734.24
11	Санхүүгийн зардал	-	180,200.00
12	Бусад зардал	5,582,410.00	-
13	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз(гарз)	(16,340,792.73)	(67,033,944.84)
14	Бусад ашиг/алдагдал	-	(7,110,000.00)
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг/алдагдал/	1,454,961,264.73	1,290,982,699.30
19	Орлогын татварын зардал	147,669,576.75	133,695,657.14
20	Тайлант үеийн ашиг/алдагдал/	1,307,291,687.98	1,157,287,042.16

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан ашиг /алдагдал	Нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	15,362,339,049.32	282,110,305.92	6,696,541,307.86	22,340,990,663.10
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	-	-	249,579,500.00	249,579,500.00
Залруулсан үлдэгдэл	15,362,339,049.32	282,110,305.92	6,946,120,807.86	22,590,570,163.10
Тайлант үеийн ашиг, алдагдал	-	-	1,307,291,687.98	1,307,291,687.98
Зарласан ногдол ашиг	-	-	(1,044,198,083.86)	(1,044,198,083.86)
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	-	253,076,216.01	-	253,076,216.01
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	15,362,339,049.32	535,186,521.93	7,209,214,411.98	23,106,739,983.23
Залруулсан үлдэгдэл	15,362,339,049.32	535,186,521.93	7,209,214,411.98	23,106,739,983.23
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,157,287,042.16	1,157,287,042.16
Зарласан ногдол ашиг	-	-	(653,645,840.00)	(653,645,840.00)
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	-	(1,703,075.41)	-	(1,703,075.41)
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	15,362,339,049.32	533,483,446.52	7,712,855,614.14	23,608,678,109.98

АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой нийт 131.5 сая төгрөгийн 1 алдаа илэрснийг аудитын явцад залрууллаа.

Аудитаар НБББББ-тэй холбоотой 1 зөрчил илэрсэнд зөвлөмж өгсөн.

Аудитаар илэрсэн зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшин 34.1 сая төгрөгөөс бага байгаа тул “Өөрчлөлтгүй” санал дүгнэлт өглөө.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Арилжааны банкуудад байршуулсан хадгаламжийн гэрээнд заасан хугацааны хүүгийн /ХХБ 19,528.7 мянга, Төрийн банк 104,223.4 мянга, Хас банк 7,778.7 мянга/ нийт 131.5 сая төгрөгийн авлагыг нягтлан бодох бүртгэлд авлага болон урьдчилж орсон орлогоор бүртгэж тайлагнаагүй.	1	131.5					1	131.5				
Дүн	1	131.5					1	131.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь шинээр батлагдсан холбогдох хууль тогтоомж болон нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарттай нийцээгүй, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохироогүй байна.	1						1					
Дүн	1						1					